СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

спеціальність	**D5 Маркетинг**	**обов'язковість дисципліни**	**обов'язкова**
освітня програма	**Маркетинг**	**факультет**	**менеджменту, адміністрування та права**
освітній рівень	**Бакалавр**	**кафедра**	**європейських мов**

ВИКЛАДАЧІ

РУДЕНКО СВІТЛАНА МИКОЛАЇВНА

Вища освіта – спеціальність «Українська мова та література» (кваліфікація викладач) – 1981р.
Науковий ступінь – кандидат філологічних наук , 10.02.01 – українська мова
Вчене звання – доцент
Досвід роботи – більше 35 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- **співавторка 5 навчальних посібників і 8 монографій;**
- **авторка 53 та співавторка 7 статей у наукових фахових виданнях, зокрема Scopus і Web of Science;**
- **авторка 57 та співавторка 39 статей у профільних виданнях;**
- **авторка 45 тез доповідей на наукових конференціях;**
- **співавторка 37 навчально-методичних розробок;**
- **керівниця 4 держбюджетних тем і відповідальна виконавиця 7 держбюджетних та госпрозрахункових тем;**
- **учасниця 110 міжнародних, всеукраїнських, регіональних наукових, науково-практичних та науково-методичних конференцій.**
- **Загальна кількість публікацій – 264.**

телефон	**+38050-883-61-21**	**електронна пошта**	**Lanaterm@gmail.com**	**дистанційна підтримка**	**Moodle**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)			
Мета	**сформувати мовну компетентність студентів та навички набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвиткові креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації за фахом, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця; сформувати чітке й правильне розуміння ролі державної мови в професійній діяльності; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення**		
Формат	**лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальна робота**		
Деталізація результатів навчання	**вироблення навичок самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвиток творчого мислення студентів; виховання поваги до української літературної мови та мовних традицій; вироблення стандартів оптимальної мовної поведінки в професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою майстерного використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; вибір комунікативно виправданих мовних засобів, вправне користування різними типами словників, використання автоматичних систем перекладу, швидке та якісне редагування та коригування фахових текстів.**		
Обсяг і форми контролю	**4 кредити ECTS (120 годин): 46 годин практичних занять; 74 годин самостійної роботи; підсумковий контроль – іспит.**		
Вимоги викладача	**вчасне виконання завдань, активність, наукова робота, комунікативна компетентність, командна робота**		
Умови зарахування	**по засвоєнні всіх складників компоненти**		
ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ			
Загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності	**ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів маркетингу і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.**	**Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми**	**Р8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища. Р12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним. Р14. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення. Р16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.**

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1 Законодавчі й нормативно-стильові основи професійної комунікації

Практичні заняття	Тема 1	Державна мова – мова професійного спілкування.	Самостійна робота	Об'єктивні засади й основні напрямки її взаємодії державної мови з різними галузями суспільної діяльності людини. Значення української мови для розвитку Української держави.
	Тема 2-3	Основи культури фахової української мови.		Фахова лексика, її роль, значення у контексті ділової української мови. Різновиди ділового спілкування.
	Тема 4-5	Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.		Характерні ознаки наукового й публіцистичного стилів у майбутній фаховій діяльності. Характерні ознаки художнього та розмовного стилів у майбутній фаховій діяльності.
	Тема 6	Лексичні процеси в мовленні сучасного фахівця.		Еволюція лексичної системи української мови. Мовні та позамовні чинники, що сприяють розвитку та інтелектуалізації сучасної української літературної мови.
	Тема 7-8	Сучасні проблеми термінології та термінографії.		Формування термінознавства. Проблеми й завдання сучасної термінологічної науки. Головні критерії оцінки терміна. Терміни та професіоналізми у терміносистемі економіки.
	Тема 9	Спілкування як інструмент професійної діяльності.		Процес ділового спілкування. Поняття, різновиди та якість ділових переговорів. Підготовка, проведенн переговорів, аналіз результатів та виконання досягнутих домовленостей.
	Тема 10-11	Риторика і мистецтво презентації.		Мета виступу. Логічна стрункість, аргументованість, емоційна насиченість, вольові імпульси промови. Вербальна та невербальна комунікація. Специфіка наукових дискусій.
	Тема 12	Культура усного фахового спілкування.		Поняття мовленнєвого етикету. Вербальні моделі звертання, вибачення, погодження, запрошення, прохання, заперечення, відмови, згоди, підтвердження під час ділового спілкування.
	Тема 13-14	Форми колективного обговорення професійних проблем.		Види нарад. Підготовка та проведення наради. Вимоги до мови головуючого. Ділові бесіди. Прийом відвідувачів. Телефонна розмова як різновид ділового спілкування.

Розділ 2 Офіційно-ділова та наукова комунікація як складники фахової діяльності

Практичні заняття	Тема 15-16	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	Самостійна робота	Етапи роботи з діловими паперами. Орфографічні труднощі в процесі укладання документів. Уживання великої літери у справочинстві. Правопис імен і прізвищ, написання географічних назв.
	Тема 17	Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи.		Стандартизовані тексти заяв про прийняття (звільнення, переведення) на роботу. Лексичні засоби, використовувані в текстах наказів про особовий склад, автобіографії, рекомендаційного листа, резюме Контракти (трудові угоди) з найму працівників. Реквізити довідково-інформаційних документів.
	Тема 18-19	Етикет службового листування.		Класифікація ділової кореспонденції. Вимоги до мови ділового листа. Формули ввічливості в кореспонденції.
	Тема 20	Українська термінологія в професійному спілкуванні		Мовні особливості наукових текстів з економіки (лексичні, орфографічні, синтаксичні, стилістичні). Лексичні запозичення. Англізми та питомі українські терміни.
	Тема 21-22	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні		Визначення об’єкта, предмета, мети, завдання наукового дослідження. Новизна, теоретична та практична значущість наукової праці.
	Тема 23	Проблеми перекладу й редагування наукових текстів		Помилки у змісті й побудові висловлювань. Засоби комп’ютеризації перекладання. Автоматичні системи комп’ютерного перекладу та редагування фахових текстів. Проблеми використання штучного інтелекту під час редагування фахових текстів.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1.Український правопис. Київ : Наукова думка, 2019. 392 с. URL: https://www.inmo.org.ua/news.html.

2.Глущик С.В. Сучасні ділові папери: навчальний посібник. Київ : А.С.К., 2018. 400 с.

3.Зубков М. Норми й культура української мови. Харків : Школа, 2023. 544 с.

4.Культура фахового мовлення: навчальний посібник. За ред. Н.Д. Бабич. Чернівці: Книги – ХХІ, 2020. 496 с.

5.Мацько Л.І. Культура української фахової мови: навчальний посібник. Київ : Академія, 2019. 360 с.

6.Мацько Л.І. Риторика: навчальний посібник. Київ : Вища школа., 2015. 311 с.

7.Мацько Л.І. Стилістика української мови: підручник. Київ : Вища школа, 2014. 462 с. URL: http://freelib.in.ua/load/78-1-0

8.Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: навчальний посібник Київ : Каравела, 2019. 352 с.

9. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ : Алерта, 2021. 696 с. URL: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim.spryamuvannyam.shevchuk

Методичне забезпечення

1 Руденко С.М. Українська мова (за професійним спрямуванням). Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної (заочної) форми навчання всіх спеціальностей. Харків: РВВ ДБТУ, 2023 р. 67 с.

2. Українська мова (за професійним спрямуванням): методичні вказівки до проведення практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання за спеціальністю 075 «Маркетинг» / С.М. Руденко; Держ. біотехнолог. ун-т. Харків: ДБТУ, 2024. 28 с.

3.Українська мова (за професійним спрямуванням): методичні вказівки з організації та планування самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання за спеціальністю D5 «Маркетинг» / С.М. Руденко; Держ. біотехнолог. ун-т. Харків: ДБТУ, 2025. 43 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (https:// biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/pol-org-op-25rv1.pdf)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100-бальна ECTS (стандартна)	до 60	поточна діяльність
		до 40	іспит
Поточне оцінювання	60-бальна сумарна	до 30	усні відповіді на практичних заняттях
		до 20	результат засвоєння блоку самостійної роботи
		до 10	результат індивідуальної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету (https://library.btu.kharkov.ua/images/docs/KODEKS%20akademicnoi%20dobrocesnosti.pdf) та вимог, які прописані у Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (https: https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/norm-b-acad-pol1v.pdf) виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.